

Vergaderjaar 2023–2024

36 410 K

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Defensiematerieelbegrotingsfonds voor het jaar 2024

B

VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE ZAKEN, DEFENSIE EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING¹

Vastgesteld 26 maart 2024

Het wetsvoorstel heeft de commissie aanleiding gegeven tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

Inleiding

De leden van de **BBB**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel aangaande de Begrotingsstaat Defensiematerieelbegrotingsfonds 2024. Zij hebben naar aanleiding hiervan enkele vragen en opmerkingen. De leden van de fractie van **JA21** sluiten zich aan bij de vragen van de leden van de fractie van **BBB**.

De leden van de **GroenLinks-PvdA**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel aangaande de Begrotingsstaat Defensiematerieelbegrotingsfonds 2024. Zij hebben naar aanleiding hiervan enkele vragen en opmerkingen. De leden van de fracties van **BBB** en **Volt** sluiten zich aan bij de vragen van de leden van de fractie van **GroenLinks-PvdA**.

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

De leden van de BBB-fractie constateren uit de begrotingsstaat Defensiematerieelbegrotingsfonds 2024 dat het begrote bedrag voor Maritiem materieel significant afwijkt van dat voor het materieel van de overige krijgsmachtonderdelen. De leden van de BBB-fractie vragen de regering wat de reden hiervan is en of de regering, zo nodig uit de Begrotingsstaat

¹ Samenstelling:

Oplaat (BBB), Croll (BBB), Marquart Scholtz (BBB), Goossen (BBB), Van Gasteren (BBB), Karimi (GroenLinks-PvdA), Roovers (GroenLinks-PvdA), Crone (GroenLinks-PvdA), Martens (GroenLinks-PvdA), Thijssen (GroenLinks-PvdA), Petersen (VVD) (*voorzitter*), Vogels (VVD), Van Ballekom (VVD), Van Toorenburg (CDA), Prins (CDA), Belhirsch (D66), Moonen (D66), Van Strien (PVV), Koffeman (PvdD), Van Bijsterveld (JA21), Van Apeldoorn (SP), Huizinga-Heringa (CU) (*1^e ondervoorzitter*), Dessing (FVD) (*2^e ondervoorzitter*), De Vries (SGP), Hartog (Volt), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL)

Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking 2024, deze ommissie nominaal kan compenseren.

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben een aantal vragen die zien op hoofdlijnen van wat zij zien als een herstel/opbouwfase van het leger.

De internationale ontwikkelingen in Oekraïne en de Rode Zee hebben bij deze leden het beeld doen ontstaan dat er significante verschuivingen plaatsvinden wat betreft de rollen van verschillend materiaal in moderne oorlogsvoering. Zo zijn (goedkope) drones bijvoorbeeld duidelijk belangrijker geworden. Hoeveel ruimte is er ten opzichte van de Defensienota om in te spelen op leerpunten uit recente militaire conflicten? Nu het Ministerie van Defensie zich in een inkoopfase bevindt, vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie de regering op welke visie deze inkoop gebaseerd is en of deze visie nog voldoende up-to-date is gezien de leerpunten uit Oekraïne en de Rode Zee.

In de afgelopen jaren zijn vele adviezen geschreven waarin staat dat Nederland geen tanks meer nodig heeft en nu liggen er plannen om ze weer in te kopen. Is zo'n verandering puur toe te schrijven aan veranderende internationale omstandigheden of zijn die adviezen terugkijkend te veel gekleurd geweest door de wisselvallige politieke realiteit van de dag?

Daarnaast vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie de regering hoe de productiecapaciteit van militaire drones zich ontwikkelt. Is Europa voldoende autonoom op dit punt, zijn deze drones nog verkrijgbaar tijdens oorlogstijd, of is Europa te afhankelijk van leveringen uit landen zoals China die een afwijkende agenda hebben in hun buitenlandse politiek?

Deze leden stellen vast dat op de lange termijn gezien de opbouw van productiecapaciteit voor wapens en munitie in Europa niet zou moeten resulteren in de verspreiding (via verkoop) van militair materieel naar instabiele regio's, waardoor toekomstige problemen ontstaan. Welke waarborgen zijn er tegen dit risico en welke waarborgen zijn wenselijk? Aanvullend, is het niet sowieso wenselijk om momenteel in Europa te pleiten voor exportbeperkingen van militair materieel, wat binnen de EU nodig is gezien de schijnbaar hoge exportpercentages?

De leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking zien de nota naar aanleiding van het verslag met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag zo spoedig mogelijk.

De voorzitter van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking,
Petersen

De griffier van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking,
Van Luijk